

## Przystanek matura

### Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

#### Przykładowe zadania do testu historycznoliterackiego: mit o Orfeuszu i Eurydyce

Orfeusz był królem - śpiewakiem Tracji [...]. Był młody i bardzo piękny. Śpiewał i grał na lutni tak pięknie, że wszystko, co żyło, zbierało się dokoła niego, aby słuchać jego pieśni i grania. Drzewa nachylały nad nim gałęzie, rzeki zatrzymywały się w biegu, dzikie zwierzęta kładły się u jego stóp - i wśród powszechnego milczenia on grał [...].

Żoną jego była Eurydyka, nimfa drzewna [...]. Kochali się oboje bezprzykładnie [...].

Biedny był wówczas Orfeusz, bardzo biedny. Nie grał, nie śpiewał, chodził po łąkach i gajach i wołał: "Eurydyko! Eurydyko!" Ale odpowiadało mu tylko echo. Wtedy ważył się na rzecz, na którą nie każdy by się ważył: postanowił pójść do podziemia. Wziął ze sobą tylko swoją lutnię czarodziejską. Nie wiedział, czy to wystarczy, ale nie miał żadnej broni. Jakoż wystarczyło. Charon tak się zasłuchał w słodkie tony jego muzyki, że przewiózł go za darmo i bez oporu na drugi brzeg Styksu; Cerber, nawet sam Cerber nie szczekał! A kiedy stanął Orfeusz przed władcą podziemia, nie przestał grać, lecz potrącając z lekka struny harfy, skarżyć się zaczął, a skargi układały się w pieśni. Zdawało się, że w królestwie milczenia zaległa cisza większa i głębsza niż zwykle. I stał się dziw nad dziwy: Erynie, nieubłagane, okrutne, bezlitosne Erynie płakały!

Hades oddał Orfeuszowi Eurydykę i kazał ją Hermesowi wyprowadzić na świat z powrotem. I jedno jeszcze powiedział: Eurydyka iść będzie za Orfeuszem, za nią niech kroczy Hermes, a Orfeusz niech pamięta, że nie wolno mu oglądać się poza siebie. Poszli. Droga wiodła przez długie, ciemne ścieżki. Już byli prawie na górze, gdy Orfeusza zdjęło nieprzewyciężone pragnienie: spojrzeć na żonę, bodaj raz jeden. I w tej chwili utracił ją na zawsze. Hermes zatrzymał Eurydykę w podziemiu. Orfeusz sam wyszedł na świat. Próżno się wszędzie rozglądał: nigdzie jej nie było.

(Jan Parandowski, Mitologia, Wierzenia i podania Greków i Rzymian, Warszawa 1975)

#### Zadanie 1

Która z definicji określa cechy mitu?

- A. Utwór narracyjny o fabule skupionej na głównym wątku.
- B. Opowieść o stałej warstwie fabularnej, mająca zazwyczaj służyć do wyjaśnienia jakichś zwyczajów, wierzeń, zjawisk przyrody.

#### Zadanie 2

Która z wymienionych poniżej cech charakterystycznych dla różnych mitów nie dotyczy mitu o Orfeuszu?

- A. Bogowie wpływają na losy ludzi.
- B. Mówi o stworzeniu świata.
- C. Akcja rozgrywa się w świecie bogów i ludzi.

**Zadanie 3**

Dlaczego Eurydyka znalazła się w Hadesie?

.....  
.....

**Zadanie 4**

Wyjaśnij, jaką rolę w micie o Orfeuszu i Eurydyce odegrała muzyka?

.....  
.....

**Zadanie 5**

Scharakteryzuj miłość Orfeusza do Eurydyki.

.....  
.....

**Zadanie 6**

Dlaczego Orfeusz utracił Eurydykę na zawsze?

- A. Nimfa, wychodząc z podziemi, odwróciła się.
- B. Eurydyka nie chciała wrócić z Orfeuszem.
- C. Orfeusz złamał zakaz Hadesa.

**Zadanie 7**

Jak potoczyły się losy Orfeusza po ostatecznej utracie Eurydyki?

.....  
.....

**Zadanie 8**

Rozstrzygnij, czy w micie o Orfeuszu i Eurydyce występuje motyw wędrowni.

.....  
.....

**Zadanie 9**

Na czym polega uniwersalny charakter mitu o Orfeuszu i Eurydyce?

.....  
.....

**Zadanie 10**

Która z postaci mitologicznych symbolizuje sztukę?

- A. Syzyf.
- B. Achilles.

C. Apollo.

## **ODPOWIEDZI DO ZADAŃ**

### **Zadanie 1**

B

### **Zadanie 2**

B

### **Zadanie 3**

Eurydyka znalazła się w Hadesie, ponieważ zmarła w wyniku ukąszenia przez żmiję.

### **Zadanie 4**

Muzyka umożliwiła Orfeuszowi przekroczenie bram królestwa umarłych, wzruszyła Hadesa tak bardzo, że ten zgodził się, aby Eurydyka opuściła jego krainę.

### **Zadanie 5**

Miłość Orfeusza do Eurydyki była tak silna, że nie mogła jej pokonać nawet śmierć.

### **Zadanie 6**

C

### **Zadanie 7**

Menady porwały Orfeusza, obcięły mu głowę i wrzuciły do rzeki, a także rozszarpały jego ciało.

### **Zadanie 8**

Tak, ponieważ Orfeusz wędrował przez krainę śmierci, aby odzyskać ukochaną.

### **Zadanie 9**

Uniwersalny charakter mitu polega na ukazaniu dwóch wartości – miłości i sztuki. Odgrywają one ważną rolę w życiu człowieka. Są także inspiracją dla artystów.

### **Zadanie 10**

C